REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
In Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Dumineca 2 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 57. **Brașov, Miercurĭ 12 (25) Martie.** **1903.**

O conclusiune curiósă.

Ceea ce a declarat și a documentat cancelarul conte Bülow Joia trecută, în parlamentul imperial, la întrebarea conducĕtorului uniunei pangermane, a deputatului Hasse: cum se unesce tratamentul, de care au parte aḑĭ Germanii din Ungaria, cu raporturile de alianță între Germania și Ungaria? — ne atinge și pe noi Românii mult mai de aprópe, decât ca sĕ fi putut trece cu tăcerea peste acele enunciărĭ tot atât de importante pentru trecut ca și pentru present.

Din potrivă găsim, că documentele diplomatice, îndĕrĕtul cărora s'a baricadat d-l de Bülow pentru a se apĕra de-o parte față cu dorințele naționale ale representantului opiniunei publice germane independente, de altă parte a se feri de suspițiunile și imputările cercurilor politice diriguitóre maghiare, trebuesc sĕ fie cunoscute și cetite și de Românĭ, căcĭ fac lumină asupra șirului lung de ilusiunĭ deșerte și de amăgirĭ, ce au influințat opiniunea nóstră publică atâta timp în mod păgubitor intereselor nóstre de consolidare interióră.

Din causa acésta aflăm de bine a publica din cuvênt în cuvênt în numerii următorĭ ai fóiei nóstre acele acte diplomatice din timpul când era cancelar al Germaniei principele Bismark (1883), timp ce coincide cu data, când bărbații de stat românĭ au făcut primul demers serios pentru apropierea României de alianța triplă. Pentru aḑĭ voim sĕ atingem numai unele momente din vorbirea și împărtășirile cancelarului Bülow și sĕ arătăm la ce conclusiune curiósă au ajuns pe basa lor unele foĭ „liberale“ unguresci.

Se simte din fie-care cuvênt, ce l'a rostit d-l de Bülow ca rĕspuns la adresa deputatului Hasse, că s'a ferit tare de a da loc și celei mai micĭ bănuelĭ, că guvernul imperial german s'ar lăsa sĕ fie influințat de curentele de simpatie orĭ antipatie, ce se manifestă și se vor mai manifesta în sênul poporațiunei germane față cu politica de desnaționalisare maghiară.

Ca sĕ nu esiste nicĭ cea mai mică dubietate asupra acestei direcțiunĭ consecuente a politicei oficiale germane, d. de Bülow s'a provocat la Bismark și a descoperit nisce comunicărĭ secrete diplomatice, ce le-a fost făcut rĕposatul cancelar la 1883 consulului general german din Budapesta, cu privire la politica guvernului maghiar față cu naționalitățile și la plângerile speciale ale Sașilor ardelenĭ asupra politicei de maghiarisare.

Bismark își desfășură în acele acte vederile sale despre atitudinea ce trebue sĕ o urmeze Germania, îmbrățișând principiul de absolută neintervențiune în afacerile interne ale Austro-Ungariei, însărcinéză pe consulul german a liniști pe miniștrii ungurĭ, că guvernul german nu vrea sĕ scie nimic de enunciațiunile „Schulverein“-ului german, că nu póte interveni sĕu mijloci în favorul Germanilor din Ungaria, fiind-că „Germania pune mare preț pe întărirea unității statului ungar“. Bismark a sfătuit pe consulul sĕu a ventila ocasional cu miniștrii unguresci cestiunea, decă n'ar fi mai bine când ei s'ar nisui a întări elementul german față cu cel slav și român, și totodată a ridiculisat părerea de a trata naționalitățile din Ungaria într'un fel.

Tóte aceste le-a scris Bismark la 1883 și Bülow și-a pus acum propria pecete și iscălitură sub ele.

Curiósă conclusiune trage de aicĭ „Neues Pester Journal“. Afirmă adecă, că vinovați pentru părăsirea politicei germano-file a lui Deak și Andrassy nu sunt decât cei din partida poporală clericală, carĭ și-au căutat aderențĭ între Slovacĭ și Românĭ și ar fi îndreptat poftele de prigonire maghiare asupra Sașilor ardelenĭ, carĭ s'ar opune agitațiunei clericale. Așa ar fi ajuns Germanii în prima linie a focului, pe când încordarea față cu Românii și Slavii s'ar fi mai slăbit (?!)

Cu ce palavre și sĕcăturĭ vor sĕ-șĭ scuse procederea cei dela putere! In loc sĕ recunóscă pe față adevĕrul, că șovinismul violent și direcțiunea lui nu póte face nicĭ o deosebire, că el este egal de vătĕmător pentru toțĭ și mai mult vătĕmător pentru consolidarea interióră a Ungariei însășĭ, la care numai prin deplină și generală egală îndreptățire se póte ajunge!

“Kreuzzeitung“ despre comisiunea dunărénă. Marele ḑiar german „*Kreuzzeitung*“ consacră un lung articol despre mandatul comisiunei europene a Dunării. Articolul este întitulat „Gurile Dunărei“ și arată, că *România*, care are cel mai mare interes ca sĕ se păstreze neutralitatea gurilor Dunărei, *s'a adresat puterilor, cerênd prelungirea mandatului comisiunei europene.* Durata comisiunei, după cum se scie, espiră la 24 Aprilie anul viitor. „Kreuzzeitung“ este de părere sĕ se prelungéscă mandatul și ḑice: „O nouă prelungire a puterilor comisiunei europene pentru supraveghierea gurilor Dunărei, ar fi nu numai în interesul general, ci chiar în folosul păcei, de aceea puterile ar trebui sĕ se grăbéscă cu aprobarea acestei prelungirĭ. Anglia, care este puterea cea mai interesată, ar pută sĕ ia inițiativa pentru îndeplinirea acestei dorințĭ și sĕ convingă pe Rusia, — singura putere care a luat o posițiune dușmănósă în contra comisiunei — de necesitatea prelungirei acestei instituțiĭ, care a dat róde atât de folositóre comerciului și industriei națiunilor din Europa în raporturile lor cu țĕrile de la gurile Dunărei“.

In dieta ungară s'a continuat erĭ, Lunĭ, discuțiunea asupra actelor sângeróse ale poliției cu ocasia turburărilor de Vinerĭ. Câțĭ-va deputațĭ din oposiție au atacat din nou guvernul și pe ministrul președinte *Szell*, care a rĕspuns îndată ḑicênd, că nu va trage nicĭ o conclusiune, până când nu se va încheia cercetarea ce s'a deschis. Respectă pe Kossuth din 48, însĕ e adversarul lui Kossuth din 49. Declară, că a dat ordine cătră fișpanĭ, ca sĕ se lase a se ține în stil cât de mare serbările în memoria lui Kossuth. Apĕră procederea poliștilor, carĭ au intervenit numai după ce demonstranții începură a insulta și a comite acte de violență. Nu voiŭ permite, a ḑis Szell, ca anarchia sĕ se înstăpânéscă în parlament, dér nu conced nicĭ aceea, ca minoritatea sĕ teroriseze pe strade sĕu în parlament, majoritatea.

Demonstrație anti-maghiară in Agram. In *Agram*, capitala Croației, a fost alaltăerĭ séra o mare demonstrație cu caracter antimaghiar și național croat. Câte-va sute de studențĭ universitarĭ s'au dus la gară cu gândul de a înlătura de pe părețĭ tablele cu inscripții maghiare. Poliția însĕ li-a zădărnicit acest plan. In urma intervenției poliției, studenții au demonstrat tótă nóptea pe strade și au aruncat cu noroiŭ în tablele de la poștă, carĭ pórtă inscripții unguresci.

Situația in Macedonia, după o ultimă telegramă din Constantinopol, e desperată. Revoluția se póte considera ca declarată. Cu deosebire alarmantă e starea spiritelor din vilaetul *Monastir*. Hussein-Hilmi-pașa, inspector general pentru aplicarea reformelor, a propus proclamarea stărei de asediu pe tótă întinderea districtului și funcționarea unuĭ tribunal marțial pentru judecarea sumară a rebelilor.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Anul cel mai salutar al vieții mele.

De François Coppée.

Pe cadranul ciasornicului de părete arĕtătorul are sĕ se întórcă încă de vre-o douĕ orĭ, și apoi se sfîrșesce și anul acesta. A fost un an plin de suferințe, în care de douĕ orĭ am stat față în față cu mórtea.

Pe ferestrile mele s'au pus arabescurĭ albe făcute de ger, și acestea mĕ îndémnă la meditații serióse.

Ce am mai fĭŭ și ăsta! In gândul meu mĕ aflu în orașul Pau unde fusesem în Ianuarie și apoi în Moudres prin Iunie. De douĕ orĭ am fost întins pe masa de operație și de douĕ-orĭ sĕ învĕrtiau împrejurul meu nisce bărbațĭ cu fețele îngrijate și cu șorțurĭ albe dinaintea lor. Inspir mirosul amețitor al buretelui îmbibat de cloroform și înainte de a-mĭ pierde conscienta simt în creerii mei nisce bătăĭ de ciocane, carĭ vin din depărtare. Apoi sdrobit de scuturăturile trenului, de douĕ orĭ mĕ transportă cu trăsura de sovtaj, legănându-mĕ ca o massă de carne neputinciósă pe patul suspendat al trăsurei. Scițĭ, mĕ rog, cât timp am stat culcat pe spate și nemișcat? Tocmai un sfert de an. N'am sĕ uit în viéța mea mirosul nădușitor al medicamentelor antiseptice și nopțile nedormite și petrecute cu frica în sîn!

Mi-s'a întipărit în minte cu deosebire o óră înfiorătóre. Intr'o diminéță căldurósă de tot mi-se apăsa o ferbințélă sufocantă și amețitóre pe plĕmânĭ. Tótă nóptea mĕ chinuiseră frigurile și devenisem aprópe nesimțitor. Ajunsesem la un așa grad de suferințe și istovire, când omul renunță la tóte și mĕ împăcasem cu gândul morții. Lângă mine era soru-mea mai mare, care se sforța din tóte puterile sĕ-mĭ aducă un zîmbet pe buze, deși îi vedeam degetele tremurând, cum le așeḑa pe barele de la picióre ale patului de fer. La căpătâiŭ o altă femeie, una din iubitele mele prietine, care stringându-mĭ mâna, mĭ-o acoperea cu sărutărĭ și cu lacremĭ.

Ce momente! De câte-orĭ mĕ gândesc la ele, mĕ cutremur. In cursul bólei mele îndelungate atuncĭ m'am simțit mai nenorocit. Căcĭ durerile fisice, chiar decă sunt așa de marĭ, încât sub presiunea lor ne dorim chiar mórtea, tot sunt mai ușor de suportat, însĕ gândul, că prin suferințele nóstre pricinuim durere acelora, pe carĭ îi iubim și carĭ ne iubesc, și că prin trecerea nóstră din viéță îi aducem la desperare, gândul acesta ne întrece puterile. Și cunosceam bine aceste douĕ ființe, ce steteau la patul meu cu inimile sângerânde. Și fiind-că eram sigur, că mor, mĕ întrebam pe mine însumĭ cu o îngrijare nespusă: Ce se vor face aceste douĕ inimĭ, carĭ numai pentru mine bat? Și pentru ca aceste douĕ femei întristate, sĕ se împace órecum cu gândul morții mele, cu tóte chinurile mele căutam sĕ le spun vr'un cuvênt de mângâiare: In sfîrșit chiar de voiŭ muri, le ḑiseiŭ, de sigur nu va fi vina mea, și eram p'aci sĕ le cer scuze pentru asta.

Anul 1897 mĭ-a fost unul din anii cei mai greĭ! Și mĕ întrebam adesea, óre n'a fost cel mai jalnic din toțĭ anii vieții mele!

O! nu, Dómne! Anul acesta a fost anul cel mai salutar! Căcĭ unul din servitorii tĕi, un preot, a venit la mine, mĭ-a ținut în față crucea ta și mĭ-a revocat în minte cuvintele tale: că suferințele sunt ceva inevitabil și că decă din tóte forțele nóstre vrem sĕ ușurăm durerile altora, atuncĭ trebue sĕ le suferim și noi, fără sĕ murmurăm. Din acéstă clipită, o Dómne, harul tĕu și esemplul tĕu m'au întărit în credință și mĭ-am suportat durerile nu numai cu curagiŭ, dér și cu o nespusă resignație internă. Mĭ-am adus aminte, că și eu mĕ număr între așa numițiĭ fericițĭ, carĭ am avut mult mai multe bucurii și mult mai puține suferințe, decât mii de ómenĭ, și găsiam, că restabilirea echilibrului în felul acesta este justă. Er după ce a trecut primejdia amenințătóre, o Dómne, Țĭ-am mulțumit, că m'ai lăsat în viéță, și m'am hotărît sĕ suport tóte necazurile, ce mĕ mai așteptă. Mĕ simțeam fericit, că persóna mea de acum înainte nu va mai fi piatra scandalului în distribuirea neproporționată a bucuriilor pămêntescĭ și că acum îmĭ pot închide ochii în speranța, că din suferințele pămêntescĭ mĭ-am luat partea dréptă.

Sciu, că asupra acestor sentimente ale mele, mulțĭ din contimporanii mei vor zimbi, căcĭ împrejurul meu totĭ alérgă numai după fericire.

— Vrem sĕ trăim, și de aceea cerem dreptul ce se cuvine fie-căruia la viéță, la întréga viéță! Nouĕ ne trebue întréga viéță cu tóte bucuriile și cu valorarea în-

Fruntaşii comunelor şi oraşelor, pe unde nu sunt Bulgarĭ, au adresat consulilor strĕinĭ din Bitolia o petiţie în care se plâng de agitaţiunile comitetului macedonean. Consulii au asigurat delegaţiunea semnatarilor petiţiunei, că vor raporta la guvernele respective plângerea lor şi că nu se va face nicĭ o reformă, până ce Turcia nu va stinge cu totul mişcarea anarchistă a Bulgarilor. In cas când Turcia în timp de trei lunĭ cel mult, nu va reuşi sĕ facă acésta, atuncĭ *vor interveni puterile streine cu armatele* lor, ca sĕ linişténscă şi sĕ pacifice Macedonia. In vara acésta se va hotărî de sórtea Macedoniei. Consulii au mai declarat, că faptele şi procedeurile Bulgarilor, au făcut ca Europa sĕ fie nefavorabilă causei lor.

Franța şi călugării. Cu ocasiunea discuţiei budgetului cultelor, la Senat, *Delpech* a cerut suprimarea budgetului lor şi denunţarea concordatului. Preşedintele consiliului, *Combes* a declarat, că diua denunţărei cuncordatului póte nu este tocmai aşa depărtată, faţă de violările ce se aduc din chiar partea clerului acestui concordat, prin atitudinea lui, cu tóte că prin concordat este ţinut departe de luptele politice. Guvernul a dis d-l Combes, va *menţine concordatul cu condiţiunea expresă ca clerul sĕ se ferescă de ori-ce amestec în politică.* Senatul a aprobat cu 188 voturi contra 49 declaraţiunile lui Combes şi a respins cu 210 voturi contra 68 moţiunea lui Delpech.

Emigrărĭ la America.

Din *Vidraseu* (ţinutul Têrgu-Mureşului) ni-se scrie:

Onorată Redacţiune! Nĕcazurile şi nevoile de carĭ sufere poporul nostru ţĕran, dările cele grele şi lipsurile de tot felul, l'au făcut sĕ îmbrâncéscă sub povara lor şi sĕ nu mai scie încătro sĕ mai apuce, ce sĕ mai facă şi cum sĕ trăéscă de pe-o di pe alta, numai cu sufletul în óse.

Mulţĭ şĭ-au vêndut moşiile de voie de nevoie, alţii şĭ-au prăpădit vitele pe preţ de nimic, hambarele mai ales acum în timpul primăverii sunt góle, nu au nicĭ pâne, nicĭ mălaiŭ — c'un cuvênt se luptă cu cea mai négră miserie.

In ast-fel de împrejurărĭ nu e mirare, că mulţĭ din ţĕranii noştri, în desperarea lor, s'au hotărît sĕ ia drumul spre America, amăgiţĭ de speranţele la un traiŭ mai uşor şi ademeniţĭ icĭ colo şi de agenţii de emigrare, carĭ — cu tóte mĕsurile ce se laudă guvernul a-le fi luat prin organele sale administrative — lucréză totu-şĭ cu succes printre popor, determinându-l a-şĭ părăsi vatra străbună, copiiĭ, rudeniile şi în genere familia.

In 16 Martie n. au plecat din Comuna Chirileu 1, din Vidraseu 2, din Niraşteu 2, din Tirimia-mare 7, din Vaidacuta 2 — cu totul 14 Românĭ, toţĭ capĭ de familie. In aceeaşĭ di au plecat cu trenul din gara de la Sân-Paul 8 Românĭ din comuna Buzaş-Beşineu, — aşa-dér 22 cu totul, bărbaţĭ însuraţĭ, carĭ şĭ-au lăsat acasă în scirea Domnului femeile şi copiiĭ.

Inainte de plecare cu o lună de dile fiesce-care a trimis câte 22 cor. anticipaţiune la proprietariul de corabie F. Missler în Bremen, de unde li-s'a trimis fiecăruia câte un bilet de transport de la Bremen până la Baltimore. Preţul transportului de la Bremen până la Baltimore e de 177 coróne, din care subtragêndu-se anticipaţia de 20 cor., emigranţii mai trebue sĕ plătéscă fie-care câte 157 coróne. Cheltuelile de călĕtorie de acasă până la Bremen nu sunt socotite în suma acésta.

E trist şi dureros, că sĕrmanii ómenĭ ne mai putênd suporta greutăţile cele multe ce-i apasă, se vĕd siliţĭ a-şĭ lăsa pe cei mai iubiţĭ ai lor, femeile şi copiiĭ acasă şi a călĕtori peste ţĕrĭ şi 'mărĭ în altă parte de lume, spre a câştiga banĭ pentru întreţinerea familiei lor şi pentru a plăti greutăţile aruncate pe ei în patria lor natală, Transilvania.

Emigrarea la America vedem, că se lăţesce ca o bólă contagiósă în straturile poporului nostru. Pentru corpul nostru naţional, în întregul sĕu, nu póte sĕ urmeze ceva bine dintr'asta. Se va aduce, póte, vre-o uşurare singuraticelor familii, întru cât cei carĭ se duc şi îşĭ află ocupaţie în lumea de peste Ocean, vor trimite ajutóre în banĭ celor rĕmaşĭ acasă, însĕ prin emigrare corpul nostru naţional slăbesce, braţele de muncă se răresc din ce în ce, şi nu sciu dĕu, décă nu e mai mare pierderea, decât câştigul, chiar şi a particularilor, prin aceea, că familiile sunt lipsite de capul lor firesc, copiiĭ lăsaţĭ adesea pe drumurĭ şi fără conducere.

Avênd în vedere rĕul acesta, ar fi bine şi necesar, ca preoţii şi cărturarii noştri de la sate sĕ desmânte poporul de la emigrare şi sĕ-i arate primejdiile la carĭ se espun aceia, carĭ nedeprinşĭ cu munca grea de prin fabricile Americei adese-orĭ se întêmplă sĕ-şĭ contragă bóle grave, orĭ chiar sĕ se prăpădéscă înainte de vreme în pămênt strĕin. Vorba poetului:

> Fie pânea cât de rea
> Tot mai bine 'n ţĕra mea

se potrivesce şi la emigranţii noştri, dintre carĭ cei mai mulţĭ, după-ce s'au dus şi au ajuns în America, îşĭ blastĕmă sórtea şi n'au altă dorinţă mai mare, decât a-şĭ vedé érăşĭ pămêntul strămoşesc, vatra şi familia.

— *R.*

SCIRILE DILEI.

— 11 Martie v.

Amânarea recrutărilor. Fóia oficială publică un nou ordin al ministrului reg. ung. de honvedĭ, prin care amână din nou terminul recrutărilor din ĕst-an. Recrutările, în sensul ordinului, se vor face de la 4 Maiŭ până la 20 Iunie.

Cursurile la universitatea din Budapesta suspendate. Senatul universitar din Budapesta a suspendat până Joi cursurile la universitate. Décă turburările tinerimei universitare maghiare nu vor înceta până atuncĭ, cursurile vor fi suspendate pe întreg semestrul.

De ale armatei c. şi r. D-l colonel Fr. *Rieger*, comandantul reg. 50 de inf. din Braşov, a fost numit comandant al brigadei 70 din Cluşiŭ, ér în locul d-sale fù numit comandant de regiment d-l colonel Victor *Scheuchenstuel.*

Bancă „Turnu Roşu“ în Boiţa. Mai mulţĭ fruntaşĭ din părţile Avrigului şi Boiţei au hotărît sĕ înfiinţeze în Boiţa (comitatul Sibiiu) o casă de economii, societate pe acţii, sub firma „Turnu Roşu“ şi cu capital social de 20 000 coróne, plasat în 200 acţii à 100 coróne. Prospectul emis pentru subscrierea capitalului e semnat de protopresbiterul gr. or. Ioan Cândea din Avrig, preoţii: Ioan Druhora (Boiţa), Toma Dragomir (Porceştĭ) şi Dumitru Secărea (Tălmăcel), de notarii George Comşa şi Petru Indreiŭ, de comercianţii Ioan Stoia Bobeş şi Nicolae Grecu şi de proprietarii Ioan Clóje, Ioan Bratilescu, Frangu Constantinescu, Nicolae Hansea şi Vasile Clóje. Terminul încheierii subscrierilor e fixat pe 30 Iunie st. n. a. c. La subscriere sunt a se plăti 10% din valórea nominală a acţiilor subscrise şi 2 coróne de fie care acţie ca spese de fundare, apoi 20% din valórea nominală a acţiilor subscrise sunt a se plăti înainte de constituire, ér restul de 70% în ratele următóre: la 1 Ianuarie 1904 st. n. 20%. la 1 Ianuarie 1905 st. n. 20% şi la 1 Iulie 1905 st. n. 10%. („T. R.“)

Serbarea dilei de 15 Martie in Blaşiŭ. După cum i-se scrie diarului „E-k“ din Cluşiŭ, diua proclamării revoluţiunei din 1848, a fost serbată cu mare solemnitate şi în orăşelul istoric, unde a resunat în acelaşĭ an discursul lui Bărnuţiŭ. Serbarea avù loc la şcóla de stat. Elevii au cântat *„Isten aldd meg a magyart“*. Simonffy Alajos a ţinut un discurs, Lovassy Marton a declamat, predicatorul ref. Cseresznyes a ţinut un al doilea discurs, Simonffy un al treilea discurs, apoi s'a mai cântat *„Hazadnak“* şi *cântecul lui Kossuth.* Elevii, carĭ în maioritate sunt de naţionalitate streină, dice „E-k“, purtau cocărdĭ naţionale maghiare. In fine diarul din Cluşiŭ felicită pe Maghiarii din Blaşiŭ pentru modul cum s'au afirmat în acel centru de naţionalităţĭ.

Importul de rîmătorĭ din România oprit. Guvernul ungar, invocând epizootiile din România, a oprit din nou importul de rîmătorĭ din România în Ungaria.

Incendiu în Stupinĭ. Erĭ nóptea a ars în Stupinĭ doué clăi de paie, proprietatea fabricei de zahar din Bod. Paguba e de 3000 cor. Paiele erau asigurate. Causa incendiului nu se scie.

Mişcare revoluţionară în Portugalia. Diarului *„Morning Leader“* din Londra i-se scrie din Lisabona, că în Portugalia se arată semnele unei marĭ revoluţiunĭ în pregătire. Cu ocasia ultimelor turburărĭ, mulţĭ ómenĭ au fost ucişĭ. Nemulţumirea este generală. Se fac pregătirĭ marĭ în vederea visitei regelui Edward pentru a garanta siguranţa personală a regelui. Din causa censurei, diarele nu aduc amĕnunte privitóre la acéstă mişcare revoluţionară.

Agitaţie revoluţionară în Rusia. Poliţia din *Lodz*, descoperind o întruuire secretă a lucrătorilor revoluţionarĭ *evrei*, a încercat sĕ aresteze pe cei presenţĭ în sală. In timp ce poliţia aştepta sosirea unui detaşament de cazacĭ, o bandă de lucrătorĭ de afară a năvălit asupra poliţiştilor, liberând pe camaradii lor. Unul din poliţiştĭ e pe mórte.

Principesa Luisa a hotărît sĕ rĕspundă şi ea printr'un manifest la recenta proclamaţiune a Regelui Saxoniei, asupra dramei de la Curtea din Dresda. Principesa vrea sĕ protesteze contra epitetelor injurióse din manifestul regal. Luisa de Toscana a primit o adresă, acoperită cu 300 semnăturĭ, din partea femeilor saxone, prin care esprimă desaprobarea lor contra manifestului Regelui, şi o asigură, că aşteptă cu nerăbdare reabilitarea fostei soţii a principelui Frederic August. Intr'o scrisóre către amica sa, principesa Teresa de Bavaria, Luisa de Toscana vorbind de copiiĭ sĕi, spune: „Nu voiŭ părăsi nicĭodată ideia de a mĕ întórce la Dresda ca sĕ-mĭ revĕd copiiĭ. Sper, că cu timpul, voiŭ isbuti sĕ înduioşez inima prinţului“.

Greve de studenţĭ. Din Varşovia (Polonia rusécă) şi Roma se anunţă greve de studenţĭ. Cei ruşĭ refusă sĕ reia cursurile, în semn de demonstraţie contra arestărei mai multor colegĭ ai lor, cu pri-

---

tregei individualităţĭ etc. — aşa rĕsună din tóte părţile.

Credeţi-mĕ, nu vréu sĕ-i contradic pe aceia, carĭ vor sĕ îndrepteze condiţiunile de esistenţă ale omenimei şi viséză despre aceea, că décă nu pot stîrpi miseria şi ignoranţa, cel puţin sĕ le îndulcéscă. Şi cu tóte acestea noţiunea „bucuriei vieţii“ nu esistă, decât în creerii copiilor, toţĭ ómenii adulţĭ şi serioşĭ nu pot, decât sĕ zimbéscă, când vorbesc de ea.

Unde, în ce sĕ o căutăm? Póte în *plăcerile sensuale*? Dér fie-care plăcere sensuală, abstrăgênd de la aceea, că fie-care sensualitate satisfăcută este urmată de o întristare, ca un fel de pedépsă, ce este alta, decât o colaborare la disoluţia organismului nostru trupesc? Séu póte în *intelect?* Dér şi sciinţa te desilusionéză; ea sémĕnă cu nisce lanţurĭ de munţĭ neumblate, în carĭ călĕtorul, de câte orĭ ajunge la un pisc, sub picióreie sale vede abisurĭ din ce în ce mai adêncĭ, ér d'asupra capului alte piscurĭ inaccesibile.

Viéţa, care pentru majoritatea omenimei nu este decât tolerabilă şi care împarte dile mai frumóse numai la câţĭ-va privilegiaţĭ, nu oferă decât o singură fericire, o singură bucurie, şi asta-i: *iubirea.* Natura omenéscă însĕ este atât de imperfectă, încât numai pe acela îl iubim şi numai aceluia ne dăm totă fiinţa nóstră, care deopotrivă ne iubesce şi el. Dér nimic nu este mai rar, decât iubirea cu desăvîrşire altruistă, şi fiind-că tocmai acela, care iubesce din totă inima şi cu abnegaţie, în schimb fórte adesea nu primesce decât indiferentism, ingratitudine şi trădare, de aceea tocmai sentimentul, care ne ademenesce cu cele mai frumóse speranţe, aprópe totdéuna este isvorul celor mai amare desilusiunĭ şi a celor mai simţite durerĭ.

Ce sĕ facem aşa-dér?

Precum la suferinţe, aşa şi la asta numai creştinismul ne dă rĕspuns. Toţĭ îi cunosc porunca, care dice sĕ ne iubim unii pe alţii. Dér ce dic? Creştinismul, fiind-că cere, sĕ ne iubim deaprópele, ca pe noi înşine, este şcóla cea mai mare a frăţietăţii, de când esistă lumea. Inţelegeţĭ aşa-dér! Sĕ ne iubim deaprópele, *ca pe noi înşine.* Se cere, ca sĕ iubim cu escluderea orĭ-cărui interes, chiar şi fără iubire reciprocă, cum dice poporul în proverbul sĕu naiv, dér adênc: pentru dragostea lui Dumnedeu.

A iubi şi a sci sĕ suferĭ! Étă secretul preţios, pe care l'am descoperit în cursul bólei mele în evanghelie. De aicĭ se esplică, că în ultimadi a lui Decemvrie, încă reconvalescent fiind, totuşĭ strig cu glas tare, că din toţĭ anii mei, acesta a fost mai îmbelşugat şi mai salutar!

Ce zorĭ frumóse ar rĕsări din nou pentru omenime, décă cei nenorociţĭ ar sci mai bine sĕ sufere, ér cei norociţĭ mai bine sĕ iubéscă! Acésta trebue sĕ o doréscă chiar şi aceia, carĭ de altmintrea nu cred în miracule. Dér óre ne este permis sĕ sperăm aşa ceva? Putem sĕ ne încredem în cele câte va semne îmbucurătóre? De esemplu în spiritul acela religios, care ne strălucesce din operile mai nouĕ ale câtor-va scriitorĭ şi peste care dăm pe icĭ colo chiar şi în pressă? Orĭ sĕ ne încredem în neliniştea, ce nu se mai póte tăinui, a duşmanilor lui Dumnedeu, carĭ înşişĭ se îngrozesc de resultatele operilor lor perniciόse?

O, de s'ar ivi acel sĕmĕnător al adevĕrului divin şi ar sĕmĕna cu o mâna plină sĕmênţele solidarităţii creştine şi ale abnegaţiunei în societatea tristă şi căduta în ruine a presentului, în care se află atâta *depravare morală şi indiferentism* în straturile superióre, şi atâta *rebeliune* şi *desperare* în straturile inferióre!

Ce problemă nobilă şi câtă glorie l'ar aştepta pe un tînĕr şi genial poet, care ca un nou Chateaubriand, s'ar ivi drept sol al redeşteptării creştine! Din nenorocire eu, cu un picior în mormênt, părăsit şi prindêndu-mĕ ca cel naufragiat de un fir de paiŭ, strîng convulsiv crucea şi dorinţa acésta nu o mai pot esprima cu fapta, ci numai cu vorba!

Vĕdêndu-mĭ sufletul sfăşiat, mĕ cuprinde întristare şi 'mi-e ruşine a oferi lui Dumnedeu acest prinos de cerşitor! Dér nu-mĭ pierd speranţa! Am încredere, că mila lui Dumnedeu are atâta invenţiositate, ca acele surorĭ îngrijitóre de bolnavĭ carĭ din nisce sdrenţe lăpĕdate şi fărmiturĭ de la bucătărie, îmbracă şi hrănesc pe moşnegii lipsiţĭ.

Binecuvêntată sĕ fie decĭ amintirea anului acestuia, ce se pierde în vecĭnicie care pentru mine a fost anul încercărilor şi al harului divin şi în care de pe altarul ridicat pe ruinele inimei mele, din nou se ridică spre ceriŭ fumul de tămâie al rugăciunei!

O....

legiul unei manifestațiunĭ anti-germane, la teatru. Cei italienĭ, ca manifestație contra noului regulament al școlelor.

Altoi batulĭ și prunĭ de Bistrița. La d-l Ioan O. *Rusu* din comuna Vidrasĕu (posta și gara Nyárádtö) se află de vêndare mai multĭ altoi batulĭ de la 2—5 anĭ cu prețul de la 25—40 cr. bucata; apoi mai multe sute prunĭ de Bistrița, de cel mai bun soiŭ, cu prețul de la 5—10 cr. bucata.

Fie-care scie, că semințele impregnate de napĭ ale lui *Mauthner* pentru nutreț, dau cele mai bune rôde, de asemenea ca seminte pentru grădinĭ dau cele mai frumóse zarzavaturĭ și din semințele de florĭ ale lui Mauthner ies cele mai frumóse florĭ. Cu un cuvênt, semințele lui Mauthner sunt cele mai bune, depositele cele mai marĭ și prețurile de tot eftine

Scirĭ locale.

Reuniunea română de gimnastică și cântărĭ din Brașov și-a ținut erĭ, 10 Martie v., adunarea generală ordinară. Raport vom publica în numĕrul de mâne.

Adunarea generală a comitatului Brașov se va ține la 31 Martie n. órele 9 a. m. în casa sfatului din piață. La ordinea ḑilei sunt puse 171 obiecte. Adunarea va fi presidată de fișpanul d-l conte Ștefan Lazar.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au intrat de la „*Mielul*" *20 cor.*, de la dómna Bălașa St. *Blebea 20 cor.* cotisațiune anuală, de la d-l Miron *Tăloiu* prin Bran (prin d-l Dionisie *Făgărășianu*, profesor) *20 cor.* De la următórele institute de credit și economii din patrie: „*Lipovana*" în Lipova *60 cor.* (tot acest institut ni-a trimis și pentru societatea de lectură a studenților *20 cor.*) „*Auraria*" din Abrud *100 cor.*, „*Corvineana*" din Huniedóra *20 cor.*, „*Luceafărul*" din Vêrșeț *20 cor.* și „*Doina*" din Câmpenĭ *100 cor.* — Priméscă marinimoșii donatorĭ cele mai sincere mulțămite. — *Direcțiunea școl. medii gr. or. române.*

O fóie socialistă.

(„Voința Poporului", organul partidei social-democrate reorganisate din Ungaria. — Fóie pentru poporul muncitor român.")

După-ce unii din frații noștri din România, carĭ primesc ultimile resultate ale „civilisațiunei" apusene din primul isvor, și-au făcut mendrele cu socialismul, care în România n'a fost altceva, decât o impertinență semită și o punte de aur pentru câțĭ-va teorieticenĭ carĭ aḑĭ ocupă posturĭ de prefecțĭ și scaune de deputațĭ, — am ajuns și noĭ cești de dincóce de Carpațĭ în situația de a ne vedé amenințat poporul de teoriile subversive socialdemocrate.

După cum în Germania un Marx și Lassalle, un Bernstein și un Singer au fost și sunt conducĕtorii socialiștĭ, în Austria un Adler și alțĭ tovarășĭ din seminția lui Iuda, tot așa și în Ungaria vedem pe Max Grossmann, pe Iacob Weltner și pe Adolf Goldner în fruntea mișcării socialiste.

Pe lângă organul lor maghiar „Szabad Szó", au înființat un organ și în limba românéscă sub titlul de mai sus și au venit acum jidovii sĕ „lumineze" poporul român și sĕ-l scótă din „întunerecul", în care a fost până acuma.

Tóte sforțările pe terenul politic, cultural, economic și social, întreprinse de fiiĭ poporului român în timp de o sută și atâția de anĭ, sunt nimica, pe lângă „lumina", ce ni-o aduce acum d-l I. *Salușinsky*, care semnéză ca prim-redactor la „Voința Poporului".

Ba întru cât s'ar fi adus în cursul veacului în pressa nóstră sĕu în adunările nóstre vr'o invinuire Maghiarilor, acésta nu puté sĕ fie decât „o minciună", căcĭ étă ce ḑice d-l Salușinsky în nr. 5 al fițuicei sale:

„Sunt de aceia, cărora nu le place, că noi numim poporul român (!), căci poporul acesta de aicĭ încolo nu va fi óie bună de tuns, ca până acum, ci va fi popor mândru și cu consciință, care ține sémă la drepturile sale. Nu le place acelora, carĭ strigau până acum, că Ungurii trag pe sfóră Românimea. De aicĭ încolo Românimea nu va crede minciunile acestea, căcĭ învață de la noi, că capitalul Ungurului chiar așa-l sĕrăcesce, ca al Românului. Mai marii românĭ chiar așa-l trag, ca cei Ungurĭ".

Dér sĕ analisăm puțin conținutul fițuicei și sĕ vedem în ce ape se scaldă jupânii, carĭ vin sĕ se octroieze luminătorĭ poporului român:

In fruntea fițuicei este o rugare pentru abonament.

„Décă vom avé o miie de abonențĭ, fóia va apăré în fie-care Duminecă (La pag. 3 la *Cronică* ḑice: Peste o sĕptĕmână facețĭ, ca 3 milióne de Românĭ din țéra asta sĕ cetéscă numai „Voința Poporului.")

După acéstă rugare vedem un anunț, în care se spune, ca la 12, 13, 14 și 15 April va fi *congres socialist* la Salonta (Bihor) și fie-care comună românéscă este învitată sĕ trimită delegațĭ.

Apoi urméză un prim articol semnat de Salușinsky și intitulat: „Fuga (!) Românilor cătră socialdemocrație" — o buiguială fără păreche, în care autorul nu se rușinéză a începe așa:

„Isus Christos a avut mulțĭ prietinĭ, dér mai mulțĭ dușmanĭ.. Așa suntem și noi socialdemocrații: Pĕtrunșĭ de învĕțăturile proletarului Isus Christos, celui dintâiŭ socialdemocrat etc."

Al doilea articol este o dare de sémă despre o adunare socialistă ținută în comuna românéscă *Talpoș*, din care reproducem următórele:

„La 8 óre a sosit predicatorul trimis din Budapesta „*fratele Salușinsky*", prim redactorul fóiei, la gara Fekete-Bátor, unde l'au așteptat 32 călărașĭ îmbrăcațĭ ca la sĕrbătóre, cu pantlice roșiĭ, semn că *numai o credință au, credința în sfânta socialdemocrație, mântuitórea lumei*" etc.

„Fratele Salușinsky" descrie apoi intrarea triumfală, ce a avut'o el în „Talpoș", ca „predicator" trimis din Budapesta Șése-ḑecĭ de căruțe i-au eșit înainte, între carĭ 6 căruțe cu fete „îmbrăcate în alb, semnul nevinovăției și cu pantlice roșii, prin ce voiau sĕ întăréscă, cum că și ele țin mult la sfintele devise ale socialdemocrației, care nu numai bărbaților, ci și femeilor vor aduce mântuire"... Sosind în Talpoș, 5000 de ómenĭ l'au așteptat pe „predicatorul„ și „prim-redactorul fóiei" „fratele Salușinsky" etc.

La rubrica „Tribuna Poporului" îi îndémnă pe Românĭ sĕ-i scótă din casă cu bâta pe toțĭ aceia, carĭ vorbesc contra socialdemocrației, fiind „necinstițĭ, nerușinațĭ și mincinoșĭ", ér pe socialiștii de la Timișóra sĕ-i scótă de asemenea, de óre ce aceia sunt „farisei".

Interesante sunt scrisorile, ce le primesce „V. P." din comunele *Șepreuș, Kerek, Mocirla, Ciumediu-Illye* și *Talpoș*, în carĭ ómenii se plâng de sĕrăcie și fie-care spune: „Numai o încredere mai avem: în „sfânta socialdemocrație", care va mântui românimea".

Posta Redacției în fine încă merită a fi cetită. De esemplu:

B. E. Talpoș Sub numele „Sâmpetru Blăjan" scrie fratele prim-redactor: *Salușinszky.*

H. G. F. Tot. Rĕspândesce din rĕsputerĭ „V. P."

P. Iosif Șepreuș: Numai așa vețĭ fi mântuițĭ décă rĕspândițĭ socialdemocrația și „V. P."

B. Ioan Apati: Numai în semnul socialdemocrației etc. Rĕspândesce „V. P."

G. N. Kerek: Nicĭ abonament? Nicĭ rĕspuns?

V. G. Seprős. Abonezĭ fóia?

A. Amar: Unde-s ce-i 100 abonațĭ?

Csermő. Drept ai! Sub numele Sâmpetru Blăjan, fratele prim-redactor Salușinszky îndémnă Românimea sĕ se înșire sub steagul socialdemocraților.

De-ocamdată, credem, că e destul!

Acum „La revedere — frate Salușinszky!"

Gârneață.

La alegerea din Bicaz.

Bicaz, 20 Martie 1903.

Onorate d-le Redactor! La întâmpinarea făcută de d-nii Ioan Urziceanu și Miklos Lukács în n-rul 45 al „Gazetei Transilvaniei", precum și la întêmpinarea d-lui Demetriu Dregan din n-rul 52 contra corespondenței din n-rii 32 și 33 referitor la alegerea comunală din comuna Bicaz, în interesul adevĕrului replic următórele:

In corespondența amintită am scris purul adevĕr și încă în mod cruțător. Altcum d-l Ioan Urziceanu despre adevĕrătatea șirurilor acelora nicĭ nu se îndoesce. La corespondența d-lui numai atâta cred că e necesar a observa, că din 5 concurențĭ 2—3 de sigur au fost cel puțin așa de capabilĭ și fapțĭ la purtarea oficiului de primar, ca și d-l Miklos Lukács, care pórtă alte două funcții destul de grele, acela de magistru poștal și de președinte al băncii jidovescĭ, ba se mai ocupă și cu economia. Că la unii (cel mult unul) concurarea nu li-a fost seriósă, e un lucru care atuncĭ nu se scia, prin urmare nu póte fi obiect de scusă. Cu persónele d-lor Miklós L., Wivirszki I. și Csató I., ca persóne private nu am avut și n'am nimic atât însĕ e fapt, că décă ar fi decurs alegerea cum trebuia, nicĭ unul din d-lor nu ar fi fost ales, pe lângă tot sprijinul din partea unora.

Că lucrurile au fost mai înainte puse la cale așa după cum s'au întêmplat, fără concursul unor d-nĭ preoțĭ, nu e încă probat. In corespondența mea am atins mai ales slăbiciunile și scăderile nóstre din punct de vedere național românesc. Cei strĕinĭ de némul nostru sunt numai câțĭ-va la numĕr și totușĭ stau în fruntea nóstră, sunt datătorĭ de ton în afacerile nóstre, au banca lor, comersanții lor, casina lor, la care mai bucuros se fac membrii ai noștri de cât la „Societatea de lectură și cânt" a nóstră, care e forte aprópe de desființare. Apoi de ce sĕ se retacă scăderile nóstre, din contră ar fi trebuit mai de mult descoperite. Óre e mai bine a lucra pe ascuns, unul într'o parte, altul într'alta și când e la urmă nu facem nimic, sĕu facem contrariul la ce ar trebui? Ar trebui sĕ ne numéscă chiar adversarii noștri ómenĭ amărițĭ, décă am desarma cu desĕvîrșire și nu ne-am apĕra dreptul.

La corespondența d-lui Miklos Lukács numai atâta pot rĕspunde, că ceea ce am scris, e adevĕr curat. Că d-lui găsesce în adevĕr neadevĕr, e lucru trist, décă însĕ totușĭ i-se pare ceva neadevĕr, acela 'l póte descoperi fără a cunósce autorul corespondenței din cestiune, care nu importă.

Din acestea își póte forma rĕspunsul și d-l părinte Dregan. Repet, că am scris purul adevĕr și nu calumnie.

Că voițĭ sĕ vĕ scusațĭ, e lucru firesc, dér acésta numai atuncĭ vețĭ puté-o face cu succes, când vețĭ dovedi prin fapte ceea ce susține părintele Dregan în șirurile ultime ale corespondenței sale. Sĕ nu ne indignăm când ni-se spun scăderile, ci sĕ le recunóscem și sĕ ne scăpăm de ele. Principiul sĕ ne fie vindecarea radicală a cangrenei adênc lățită și înrĕdăcinată în corpul nostru. Atuncĭ numai și cu puterĭ unite — și numai așa — ne vom puté ferici.

Cel de mai înainte.

Teatru german.

Monna Vanna renumita dramă de Maurice Maeterlinck, care a făcut atâta sensație pe scenele orașelor mai marĭ europene, s'a representat aséră și la noi.

Un public forte numĕros aștepta cu nerăbdare sĕ vadă în fine cum se desfășură drama despre care s'a vorbit așa de mult în timpul din urmă. Efectul a fost covîrșitor. Stilul dramei e ușor, frumos și neted. Realismul și idealismul ți-se presintă aicĭ unul lângă altul, stârnind o impresiune deosebită.

Figurile dramei îțĭ sunt fie-care pentru sine simpatice, pe nicĭ una nu poțĭ sĕ te superĭ și fie-căreia îi daĭ dreptate.

Escepție face eroina Monna Vanna care la început în actul prim nu-țĭ câștigă simpatia, vĕḑênd cum așa de ușor se hotăresce sĕ-șĭ părăsĕscă bărbatul și sĕ aducă rușinósa jertfă a se da pradă dușmanuluĭ. Dér cu al doilea act începe sĕ devină tot mai simpatică și simpatia cresce ajungêndu-șĭ culmea la sfîrșit.

Faptul dramei e istoric: Orașul Pisa e încunjurat de inimicĭ. 30.000 de suflete sunt lăsate pradă fómei, munițiune nu mai au. Comandantul orașului „Guido Colonna" află de la tatăl sĕu bĕtrân „Marco" sub ce condițiunĭ va elibera comandantul oștirei dușmane „Prinzivalli" orașul și îi împărtășesce acéstă solie, căutând cu vorbe blânde și cu observărĭ filosofice sĕ-l înduplece pe fiiul sĕu ca sĕ cedeze poftei sĕlbatice a lui Prinzivalli care cere pe soția lui, „Monna Vanna", pentru o nópte sĕ vină învĕlită numai într'o manta, și fără sĕ fie însoțită de cineva, în cortul lui din tabĕra dușmană! Ea se învoesce sĕ aducă rușinósa jertfă, contra voinței bărbatului ei.

In actul al doilea o vedem deja intrând în cortul lui Prinzivalli, în care ea recunósce un amic din copilărie, îl ascultă fără témă, când îi istorisesce de iubirea luĭ nebună pentru ea. Persóna lui îi insuflă încredere. Printre cuvinte se vede că și ei îi devine el drag, și începe sĕ-i spună, că Guido, bărbatul ei a făcut'o fericită pe cât se póte sĕ fie cineva fericit, décă renunță la visurile nebune, pentru carĭ viéța nóstră nu se potrivesce.

In al III-lea act aduce pe Prinzivalli înaintea bărbatului ei, care nicĭ decum nu crede, că soția lui vine neatinsă și curată înapoi.

El iartă pe soția lui, numai pe Prinzivalli nu. Ea vĕḑênd atuncĭ că n'o scóte la cale cu bărbatul, care nu-i crede nicĭ decum cuvintelor ei, se folosesce de un neadevĕr și pentru ca sĕ scape pe Prinzivalli de la mórte, spune, că el într'adevĕr n'a respectat onórea ei. Ea ordonă sĕ fie întemnițat, dér că nimenea sĕ nu se atingă de el, căcĭ numai ea are dreptul sĕ-șĭ rĕsbune asupra lui, cerênd tot-deodată de repețite orĭ cheia de la temniță, care sĕ i-se dea numai ei.

Drama se termină cu cuvintele Monna Vannei: A fost un vis urît, cel frumos va urma acum. Autorul lasă aicĭ joc liber fantasiei publicului, care vede fericirea amoresaților în continuare.

Piesa a fost după putință perfect interpretată. S'au distins d-ra *Brunner* (Monna Vanna) și d-nii *Liebesny, Skal, Seger* și *Mauth.*

— e. —

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 23 Martie. La meetingul socialiștilor, ce s'a ținut erĭ aicĭ sub președinția lui Dr. Adolf *Goldner*, oratorul Bakonyi vorbind contra călugărilor și călugărițelor, spre a proba cu esemplu viu celé afirmate, a presentat pe o domnișóră sora Bernarda, care ḑicea, că a fost eliminată din mănăstire și dată pradă miseriei. Publicul a rîs cu hohot, căcĭ sora Bernarda era îmbrăcată după ultima modă.

Brăila, 24 Martie. Pe aicĭ a umblat ḑilele acestea un agent al comitetului macedonean, sĕ recruteze voluntarĭ bulgarĭ.

Literatură.

Din compositiunile pline de melodii românescĭ ale mult regretatului compositoromân *Ciprian Porumbescu*, tipărite și edate în edițiunĭ poporale de d-na Mariòra *Rațiu* născută Porumbescu, se află de vêndare la Tipografia nóstră următórele piese:

„*Imn de urare*" cu două vocĭ, „*Hora Prahovei*", „*A căḑut o rază lină*" cu voce, „*Fluturaș de nópte*" polcă, „*Frunză verde mărgăril*" cânt poporal, „*Pe câmpiile Slupcei*" polca mazurca, „*Fata popii*" cânt poporal. Fie-care bucată costă 50 b. plus 10 banĭ porto. „*Basme Iașene*" vals, 1 cor. 50 b plus 10 banĭ porto. „*Potpouriu*", *din opereta* „*Crai nou*" 3 cor. și *Ouvertura din opereta* „*Crai nou*" 1 cor. 50 banĭ plus 10 banĭ porto.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 44 banĭ) + 5 b. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Preţul legat 40 banĭ (+ 5 b. porto).

Cuvêntărĭ bisericescĭ scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvêntărĭ bisericescĭ de *Ioan Papiu*: tomul III cuprinde cuvêntărĭ bisericescĭ acomodate pentru orĭ-ce timp; şi pentru tóte sĕrbătorile de peste an. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, de *Em Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predicĭ pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. *Dăianu*. Tipografia archidiecesană din Blaşiŭ. Cartea are 31 cóle de tipar (500 paginĭ) şi este fructul ostenelelor unor laborioşĭ studenţĭ în teologie de la universitatea din Budapesta Cuvêntul „Salba ne reamintesce societatea literară cu acelaşĭ nume a teologilor din seminarul desfiinţat „S-ta Barbara" din Viena, căreĭ societăţĭ îĭ mulţumim publicarea Fabiolei şi a unei părţĭ din catechismul cel mare a lui Deharbe. Traducĕtorii ne ofer o lectură edificătóre în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unuĭ esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b porto) Un esemplar broşat 3 coróne (+ 30 b porto).

„Cartea Durerii" de Emil Bougaud, tradusă din originalul frances de Iacob *Nicolescu*, editura lui Dr. E. *Dăianu*. Timişóra 1895. O cărticică de mângăere sufletéscă, care costă legată 3 coróne (plus 10 banĭ porto).

„Cuvêntărĭ bisericescĭ de Massillon" traduse din originalul frances de *Ioan Genţ* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predicĭ de ale vestitului orator eclesiastic frances. Predicile sunt împărţite de traducĕtor după *anul bisericesc rĕsăritén*, şi fie-care este pusă la acea Duminecă seu sĕrbătóre, cu a căreĭ evangheile se potrivesce predica. Un volum elegant de peste 400 paginĭ în 8⁰ cu portretul lui Massilon. — Traducerea se distinge printr'un limbagiu ales. — *Preţul 5 corone* (6 Lei 50) plus 30 banĭ porto.

Cuvêntărĭ bisericescĭ pre serbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preţ. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ, Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandal din Blaşiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa", interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu", apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„Pintea Vitézul", tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ. plus6 banĭ porto.

„Românul in sat şi la óste". Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„David Almăşianu", schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal", studiu psihologic poporal de I. *Paul*. Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu*. Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ din autorĭ renumiţĭ, prelucrate de *Titu Budu*. Tom. II preţ. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Martie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.30
Renta de corone ung. 4%	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur $3^1/_2$%	92.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare $3^1/_2$%	94 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	200.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	158.75
Renta de hârtie austr.	100.70
Renta de argint austr.	100.70
Renta de aur austr.	121.65
Rente austr. 4% de corone	101.15
Losurĭ din 1860.	154.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.97
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	750.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	690 25
Napoleondorĭ	19.08

Cursul pieţei Braşov.

Din 22 Martie n. 1903.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.94	18.98
Argint român.	18.70	18.80
Napoleond'orĭ.	19.04	19 08
Galbenĭ	11.20	11.30
Mărcĭ germane	117.—	111 08
Ruble Rusescĭ	—.—	—.—
Lire turcescĭ	21.40	—.—
Scris fonc. Albina 5%	101.—	102·—

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.